e-ISSN 3060-5059

DOI: 10.67227

IJTIMOIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNAL

Scientific and Innovative Research in Social and Humanitarian Studies

Vol. 3 • Issue 9

2026

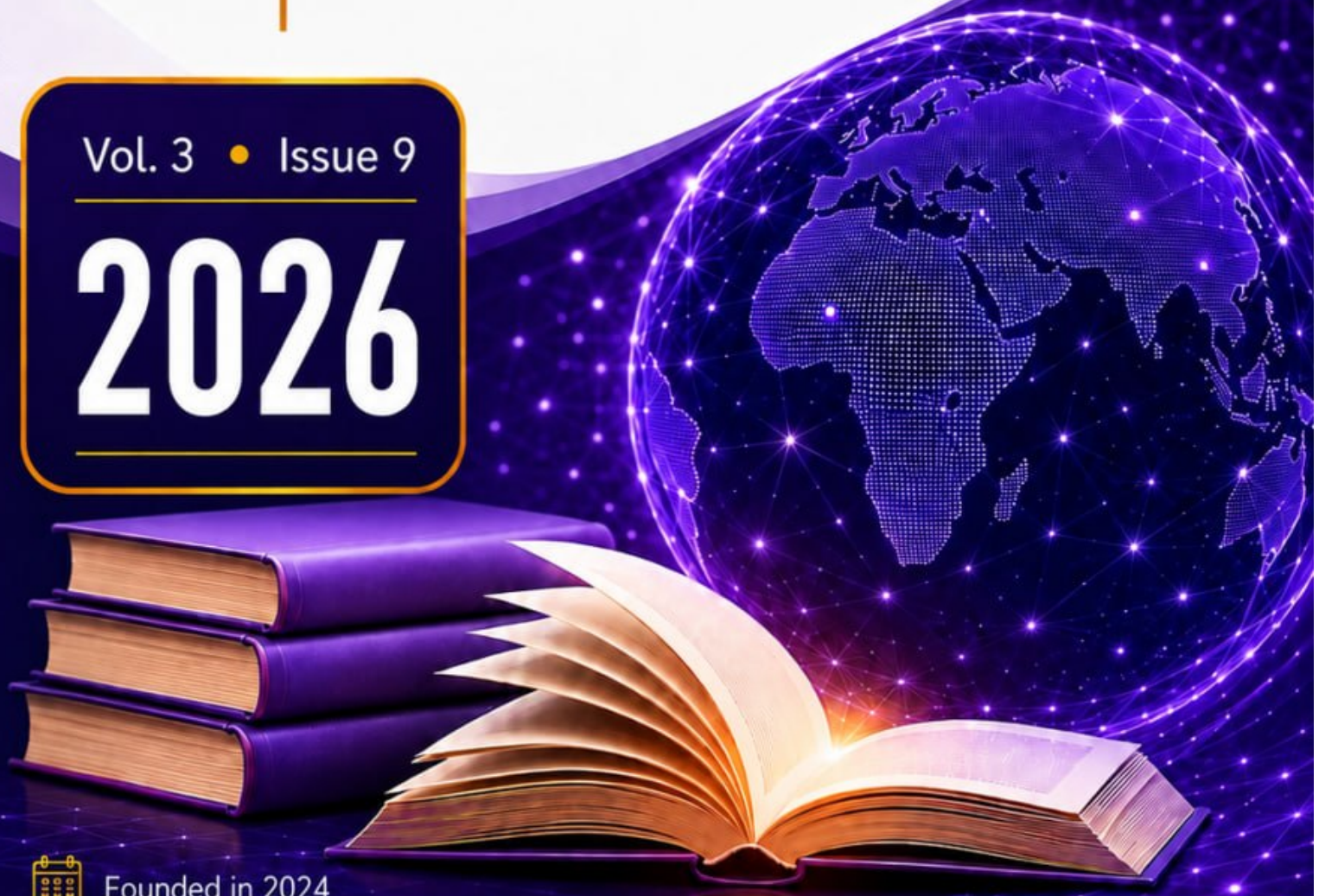

Founded in 2024

publishscience.uz | publish_science_journal@mail.ru

PEER REVIEWED • OPEN ACCESS

ISSN 3060-5059 (Online)
Article / Original paper https://doi.org/10.67227/yx2th519

O‘ZBEK VA INGLIZ TILSHUNOSLIK DISKURSIDA METADISKURSIV STRATEGIYALAR HAMDA TIL MODELINING EPISTEMOLOGIK VERBALLASHUVI

Kurbanova Shoxidaxon Alijon qizi
Qo‘qon universiteti Andijon filiali, PhD.
e-mail: kurbanovashokhida@gmail.com **ORCID**: https://orcid.org/0009-0008-1234-5678

Annotatsiya.
Mazkur maqolada o‘zbek va ingliz tilshunoslik diskursida metadiskursiv strategiyalar hamda til modelining epistemologik verballashuv mexanizmlari qiyosiy tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi ilmiy diskursda modelning qanday legitimlashtirilishi, muallif pozitsiyasining qanday shakllantirilishi va epistemik ishonchlilikning qanday verballashtirilishini aniqlashdan iborat. Tahlil natijasida har ikki ilmiy an’anada metadiskursiv vositalar modelning nazariy maqomini mustahkamlovchi mexanizm sifatida xizmat qilishi asoslab berilgan. O‘zbek diskursida kollektiv ilmiy ong va normativlik kuchliroq namoyon bo‘lsa, ingliz diskursida analitik individuallik va pozitsionallik ustunligi aniqlangan.
Kalit so‘zlar: metadiskurs, epistemologik verballashuv, til modeli, ilmiy diskurs, muallif pozitsiyasi, qiyosiy tahlil, lingvistik paradigma.

МЕТАДИСКУРСИВНЫЕ СТРАТЕГИИ И ЭПИСТЕМОЛОГИЧЕСКАЯ ВЕРБАЛИЗАЦИЯ ЯЗЫКОВОЙ МОДЕЛИ В УЗБЕКСКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЛИНГВИСТИЧЕСКОМ ДИСКУРСЕ

Курбанова Шохидахон Алижон кизи
Андижанский филиал Кокандского университета, PhD.

Аннотация.
В статье проводится сравнительный анализ метадискурсивных стратегий и механизмов эпистемологической вербализации языковой модели в узбекском и английском лингвистическом дискурсе. Цель исследования заключается в определении способов легитимации модели в научном дискурсе, формирования авторской позиции и вербализации эпистемической достоверности. Результаты анализа показывают, что в обеих научных традициях метадискурсивные средства служат механизмом укрепления теоретического статуса модели. При этом в узбекском дискурсе более выражены коллективное научное сознание и нормативность, тогда как в английском дискурсе преобладают аналитическая индивидуальность и позиционность.
Ключевые слова: метадискурс, эпистемологическая вербализация, языковая модель, научный дискурс, авторская позиция, сравнительный анализ, лингвистическая парадигма.

METADISCURSIVE STRATEGIES AND EPISTEMOLOGICAL VERBALIZATION OF THE LANGUAGE MODEL IN UZBEK AND ENGLISH LINGUISTIC DISCOURSE

Kurbanova Shoxidaxon Alijon qizi
Andijan Branch of Kokand University, PhD.

Abstract.
This article presents a comparative analysis of metadiscursive strategies and the mechanisms of epistemological verbalization of the language model in Uzbek and English linguistic discourse. The study aims to identify how the model is legitimized in academic discourse, how authorial stance is constructed, and how epistemic certainty is verbalized. The findings demonstrate that metadiscursive devices function in both academic traditions as mechanisms for reinforcing the theoretical status of the model. Uzbek discourse shows a stronger tendency toward collective academic consciousness and normativity, whereas English discourse is characterized by a greater emphasis on analytical individuality and positionality.
Keywords: metadiscourse, epistemological verbalization, language model, academic discourse, authorial stance, comparative analysis, linguistic paradigm.

Kirish. Til modeli tushunchasi zamonaviy tilshunoslik nazariyasining markaziy kategoriyalaridan biri hisoblanadi. Har qanday lingvistik paradigma tilni muayyan konseptual sxema asosida tavsiflaydi va aynan shu sxema model sifatida shakllanadi. Biroq modelning nazariy mohiyati ko‘pincha uning formal yoki strukturaviy tavsifi bilan chegaralanadi, uning epistemologik vazifasi esa yetarli darajada ochib berilmaydi. Aslida model obyektning o‘zi emas, balki obyekt haqidagi ilmiy bilimni tashkil etish usulidir [1]. Shu sababli til modeli ilmiy tafakkurning konseptual konstruksiyasi sifatida talqin qilinishi zarur.

ISSN 3060-5059 (Online)

Ilmiy diskursda model nafaqat lingvistik hodisalarni izohlash vositasi, balki nazariy pozitsiyani legitimlashtirish mexanizmi sifatida ham namoyon bo'ladi. Model orqali muallif o'zining epistemologik nuqtayi nazarini shakllantiradi, ilmiy jamoa oldida uni asoslaydi va mantiqiy tizimga soladi. Bu jarayonda metadiskursiv strategiyalar hal qiluvchi rol o'ynaydi, chunki aynan metadiskurs ilmiy matnning ichki mantiqini, ishonchlilik darajasini hamda argumentativ tuzilishini belgilaydi [2].

Metadiskurs ilmiy matnda muallifning o'z fikriga munosabatini, baholash darajasini, ehtimollik ko'rsatkichlarini va o'quvchini yo'naltirish usullarini ifodalaydi. Til modelining epistemologik verballashuvi aynan shu qatlam orqali amalga oshadi. Demak, modelning ilmiy maqomi uning metadiskursiv realizatsiyasi bilan bevosita bog'liqdir [3]. Mazkur maqolada o'zbek va ingliz tilshunoslik diskursi materiallari asosida ushbu jarayon qiyosiy nuqtayi nazardan tahlil qilinadi.

METODOLOGIYA:

Mazkur tadqiqotda qiyosiy diskurs tahlili, konseptual tahlil hamda metadiskursiv markerlarni aniqlash usullari kompleks tarzda qo'llanildi. Metodologik asos sifatida ilmiy diskursni sotsiokognitiv hodisa sifatida talqin qiluvchi yondashuv hamda metadiskurs nazariyasiga tayanildi [4]. Tadqiqotning asosiy maqsadi o'zbek va ingliz tilshunoslik diskursida til modelining epistemologik verballashuvi qanday amalga oshirilishini aniqlashdan iborat bo'lgani sababli tahlil jarayoni faqat lingvistik birliklar bilan cheklanmay, ularning argumentativ va legitimlashtiruvchi funksiyalarini ham qamrab oldi.

Empirik material sifatida o'zbek tilshunosligiga oid nazariy maqolalar, monografiyalar va ilmiy dissertatsiyalardan olingan matnlar hamda ingliz tilshunosligidagi fundamental nazariy ishlar korpusi tanlandi. Tanlov mezoni sifatida til modeli, lingvistik paradigma, tavsiflash usuli va ilmiy konsepsiya masalalarini yorituvchi matnlar belgilandi. Har ikki diskursdan olingan materiallar hajm jihatdan mutanosib saqlanib, qiyosiy tahlil imkoniyati ta'minlandi.

Tahlil jarayonida quyidagi metadiskursiv birliklar ajratib olindi. Birinchidan, epistemik baholovchi markerlar aniqlandi. O'zbek diskursida "***mazkur natija asosida aniqlanadiki***", "***ilmiy tahlil shuni ko'rsatadiki***" kabi formulalar kuzatilsa, ingliz diskursida "***it can be argued that***", "***this study suggests that...***" kabi konstruksiyalar qayd etildi.

Ikkinchidan, umumlashtiruvchi formulalar tahlil qilindi. O'zbek matnlarida "***ilmiy manbalar asosida xulosa qilish mumkinki***" shakli ustun bo'lsa, ingliz matnlarida "***therefore it can be concluded that***" kabi birliklar qo'llanadi.

Uchinchidan, pozitsionallik bildiruvchi konstruksiyalar aniqlashtirildi. Ingliz diskursida "***we propose***", "***we assume***" kabi shaxsiy pozitsiyani ifodalovchi birliklar faol ishlatiladi, o'zbek diskursida esa mualliflik pozitsiyasi ko'proq shaxssiz shaklda ifodalanadi.

To'rtinchidan, definitsion strukturalar tahlil qilindi. "***Til modeli ilmiy tafakkurning konseptual shaklidir***" kabi qat'iy definitsiyalar o'zbek diskursiga xos bo'lsa, "***A language model can be viewed as a conceptual framework***" kabi nisbiy definitsiyalar ingliz diskursida ustunlik qiladi.

Beshinchidan, nazariy legitimlashtirish vositalari, jumladan, iqtibos keltirish, manbaga tayanish va umumiy ilmiy konsensusga murojaat qilish strategiyalari qiyosiy asosda o'rganildi [5].

Natijada, har ikki diskursda til modeli metadiskurs orqali mustahkamlanishi, biroq legitimlashtirish mexanizmlarining turlicha shakllanishi aniqlashtirildi. O'zbek ilmiy an'anasida normativ va kollektiv asoslash kuchliroq namoyon bo'lsa, ingliz ilmiy diskursida argumentativ va ehtimollik asosidagi legitimlashtirish ustunligi kuzatildi.

NATIJALAR.

Olib borilgan qiyosiy diskurs tahlili shuni ko'rsatdiki, o'zbek va ingliz tilshunoslik diskursida til modelining epistemologik verballashuvi turli metadiskursiv strategiyalar orqali amalga oshadi va bu strategiyalar ilmiy tafakkur tipologiyasi bilan bevosita bog'liqdir [4]. Har ikki ilmiy an'anada model nazariy konstruksiya sifatida shakllansa ham, uning legitimlashtirilish mexanizmi hamda muallif pozitsiyasining ifodalanish shakli sezilarli farqlanadi.

O'zbek tilshunoslik diskursida model ko'pincha ommaviy ilmiy haqiqat sifatida taqdim etiladi. "***Tahlil qilingan ilmiy manbalarda mazkur yondashuv asosida aniqlanadiki***", "***ilmiy manbalar tahlili shuni ko'rsatadiki***", "***ushbu nazariy qarashlar asosida xulosa qilish mumkinki...***" kabi formulalar muntazam qo'llanadi. Ushbu konstruksiyalar muallifning shaxsiy pozitsiyasini shaxssiz shaklga o'tkazib, nazariy fikrni umumiy ilmiy konsensus sifatida verballashtiradi. Natijada, model individual taklif sifatida emas, balki ilmiy an'ananing mantiqiy davomi sifatida namoyon bo'ladi. Epistemik ishonchlilik muallif argumentiga emas, balki ommaviy ilmiy pozitsiyaga tayanish orqali mustahkamlanadi [5].

Izohli strukturalar ham qat'iy va deklarativ xarakterga ega bo'ladi. Masalan, "***Til modeli ilmiy tafakkurning konseptual tuzilmasi hisoblanadi***" kabi formulalarda "**hisoblanadi**" jumlasi yakuniylik va normativlikni bildiradi. Bu yerda model muhokama obyekti emas, balki tayyor nazariy birlik sifatida taqdim etiladi. Bunday verballashuv modelning institutsionallashuviga xizmat qiladi va uning epistemologik maqomini barqarorlashtiradi.

Ingliz tilshunoslik diskursida esa boshqa tendensiya kuzatiladi. Nazariy matnlarda "***it can be argued that***", "***this study suggests that***", "***we propose that***", "***it appears that***" kabi konstruksiyalar faol qo'llanadi. Masalan, "***A language model can be viewed as a conceptual framework for organizing linguistic knowledge***" [6] formulasi definitsiyani ehtiyotkor shaklda beradi. Bu yerda "**can be viewed**" konstruksiyasi modelning talqin qilinishi mumkin bo'lgan nazariy konstruksiya ekanini bildiradi. Model yakuniy haqiqat sifatida emas, balki muayyan ilmiy perspektiva doirasida taklif etilayotgan talqin sifatida namoyon bo'ladi.

Shuningdek, ingliz diskursida muallif pozitsiyasi ochiq ifodalanadi. Masalan, "***We propose a dynamic model of language representation***" [7] jumlasida muallif nazariy javobgarlikni bevosita o'z zimmasiga oladi. Bu esa modelni ilmiy dialog maydoniga olib chiqib, uning epistemologik maqomini argumentativ asoslash orqali mustahkamlaydi. Ingliz ilmiy diskursida legitimlashtirish ehtimollik markerlari, argumentativ strukturalar va individuallik orqali amalga oshadi.

ISSN 3060-5059 (Online)

Qiyosiy natijalar shuni ko'rsatadiki, o'zbek ilmiy diskursida normativlik, ommaviylik va qat'iylik ustunlik qiladi, ingliz ilmiy diskursida esa interpretativ ochiqlik, analitik elastiklik va pozitsionallik yetakchi rol o'ynaydi. O'zbek matnlarida ilmiy asoslash ilmiy an'anaga murojaat qilish, umumlashtiruvchi formulalar va qat'iy definitsiyalar orqali shakllansa, ingliz matnlarida legitimlashtirish ehtimollik va argumentativ asoslash orqali amalga oshadi.

Shu asosda aniqlanadiki, til modelining epistemologik verballashuvi lingvistik mazmun bilan cheklanmaydi, balki metadiskursiv mexanizmlar orqali shakllanadi. Metadiskurs har ikki ilmiy an'anada modelning ilmiy maqomini ta'minlovchi asosiy vosita sifatida xizmat qiladi, biroq uning realizatsiya shakli milliy epistemologik tafakkur xususiyatlariga bog'liq holda farqlanadi. Mazkur farq qiyosiy tilshunoslik tadqiqotlarida diskursiv omilni hisobga olish zaruratini ko'rsatadi.

MUHOKAMA.

Metadiskursiv strategiyalar ilmiy modelning epistemologik maqomini shakllantirishda markaziy o'rin egallaydi. "**Metadiskurs**" tushunchasi ilmiy matnda muallifning o'z fikriga, daliliga va o'quvchiga nisbatan munosabatini ifodalovchi diskursiv vositalar majmui sifatida talqin etiladi [1]. U faqat matnni bog'lovchi mexanizm emas, balki bilimni legitimlashtiruvchi epistemik instrumentdir. Shu sababli modelning ilmiy haqiqat sifatida qabul qilinishi ko'p jihatdan aynan metadiskursiv qurilishga bog'liq bo'ladi. Model qanday taqdim etiladi, qanday baholanadi va qanday asoslanadi degan savollar uning nazariy maqomini belgilaydi.

Jadval. Metadiskursiv strategiyalarning kontekstidagi epistemologik funksiyasi

IMRAD bo'limi	Metadiskursiv rol	Epistemologik natija
Introduction	Nazariy pozitsiyani belgilash, ilmiy muammoni asoslash	Modelning konseptual doirasi shakllanadi
Methods	Tadqiqot yondashuvini izohlash, metodologik legitimlashtirish	Ilmiy ishonchlilik mustahkamlanadi
Results	Natijalarni strukturaviy taqdim etish, ehtimollikni belgilash	Modelning empirik asoslanganligi ko'rsatiladi
Discussion	Dalillash, baholash va talqin qilish	Nazariy maqom aniqlashtiriladi
Conclusion	Umumlashtirish va yakuniy legitimlashtirish	Model epistemologik maqomga ega bo'ladi

O'zbek ilmiy an'anasida model ko'pincha institutsionallashgan bilim shakli sifatida namoyon bo'ladi. Metadiskurs bu yerda normativ formulalar, umumlashtiruvchi birliklar va kollektiv subyektni ifodalovchi konstruksiyalar orqali amalga oshiriladi. "***Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki***", "***ilmiy manbalarda qayd etilishicha***", "***mazkur nazariya asosida aniqlanadi***" kabi birliklar modelni individual gipoteza emas, balki ilmiy tajriba bilan tasdiqlangan haqiqat sifatida ko'rsatadi. Bunday diskursiv shakllar muallif pozitsiyasini shaxsiy emas, balki ilmiy jamoa nomidan ifodalangan xulosa darajasiga ko'taradi. Natijada, model epistemologik jihatdan obyektivlashtiriladi va kollektiv bilim mahsuli sifatida legitimlashtiriladi.

Mazkur strategiya ilmiy matnda ishonchlilik effektini kuchaytiradi. Metadiskurs bu yerda dalilni normativ doiraga joylashtiradi va uni umumiy ilmiy konsensus bilan uyg'unlashtiradi. Muallifning individuallashtirilgan markerlari minimal darajada qo'llanadi. Bu esa bilimning subyektiv emas, balki umumiy ilmiy tajribaga asoslanganini ko'rsatadi. Diskursiv kollektivlik modelning barqaror epistemologik maqomini shakllantiradi. Shunday qilib, o'zbek ilmiy diskursida metadiskurs modelni institutsional haqiqat darajasiga olib chiqadi va uni nisbatan yopiq konseptual tizim ichida mustahkamlaydi.

Ingliz tilshunoslik diskursida esa metadiskursiv strategiyalar boshqacha epistemologik orientatsiyani namoyon etadi. Bu yerda model ko'pincha bahsli va ochiq muhokama maydonida taqdim etiladi. Muallif pozitsiyasi individuallashtiriladi va argumentativ asosda himoya qilinadi. "***I argue that***", "***this model suggests***", "***it may be assumed***" kabi markerlar muallifning shaxsiy epistemik javobgarligini ochiq ko'rsatadi [2]. Bunday yondashuv bilimning pozitsionalligini tan oladi va modelni muqobil talqinlarga ochiq konstrukt sifatida namoyon etadi.

Argumentativlik ingliz diskursida legitimlashtirishning asosiy mexanizmiga aylanadi. Metadiskurs bu yerda dalillarni strukturaviy jihatdan tashkil etish, ehtimollik darajasini belgilash va qarama-qarshi pozitsiyalarni inkor etish

orqali ishlaydi [3]. Epistemologik maqom kollektiv normaga emas, balki mantiqiy asoslangan argument kuchiga tayanadi.

ISSN 3060-5059 (Online)

Natijada, modelning nazariy maqomi doimiy ravishda qayta muhokama qilinadi va ilmiy diskurs ichida dinamik tarzda shakllanadi.

Shunday qilib, har ikki diskursda metadiskurs til modelining nazariy maqomini legitimlashtiruvchi mexanizm sifatida faoliyat ko'rsatadi. Biroq legitimlashtirish usuli farqlanadi. O'zbek ilmiy an'anasida model normativ va kollektiv asosda institutsionallashadi. Ingliz tilshunoslik diskursida esa u argumentativ va individuallashtirilgan shaklda taqdim etiladi. Bu tafovut epistemologik yondashuvdagi farqni aks ettiradi va metadiskursiv strategiyalarning ilmiy madaniyat bilan uzviy bog'liqligini namoyon qiladi.

XULOSA

O'zbek va ingliz tilshunoslik diskursida til modelining epistemologik verballashuvi metadiskursiv strategiyalar orqali amalga oshishi tadqiqot davomida aniqlashtirildi [1]. Metadiskurs ilmiy matnning tashkiliy unsuri sifatida emas, balki bilimni legitimlashtiruvchi va nazariy konstruksiyani maqomlashtiruvchi mexanizm sifatida namoyon bo'lishi kuzatildi. Modelning ilmiy haqiqat darajasiga ko'tarilishi yoki bahsli konstrukt sifatida talqin etilishi ko'p jihatdan aynan metadiskursiv markerlar, baholovchi birliklar va epistemik ko'rsatkichlar orqali shakllanishi asoslandi.

O'zbek tilshunoslik diskursida ommaviy va normativlik ustuvor epistemologik prinsip sifatida amal qilishi qayd etildi. Metadiskursiv birliklar ko'pincha umumlashtiruvchi va institutsionallashgan formulalar orqali ifodalandi. "***Ilmiy manbalarda ta'kidlanishicha***", "***tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki***", "***mazkur nazariya asosida aniqlanadiki***" kabi konstruksiyalar modelni individual qarash emas, balki tasdiqlangan ilmiy haqiqat sifatida verballashtirishga xizmat qilishi tahlil qilindi. Muallif pozitsiyasi shaxsiy emas, balki ilmiy jamoa nomidan bayon etilishi epistemologik obyektivlashtirish effektini kuchaytirishi ko'rsatildi. Natijada, model normativ diskurs ichida qat'iy va barqaror ilmiy birlik sifatida institutsionallashishi kuzatildi.

Mazkur diskursiv xususiyat bilimni ommaviy ong mahsuli sifatida taqdim etish bilan bog'liq ekani aniqlashtirildi. Metadiskurs bu yerda epistemik mas'uliyatni muallifdan ilmiy hamjamiyatga ko'chirish funksiyasini bajargani qayd etildi. Bunday strategiya modelning ishonchlilik darajasini oshirishga xizmat qilishi va uni nisbatan yopiq nazariy tizim ichida mustahkamlashi asoslandi. Shunday qilib, o'zbek ilmiy an'anasida metadiskurs modelni legitimlashtirishning normativ-kollektiv mexanizmi sifatida shakllanishi xulosalandi.

Ingliz tilshunoslik diskursida esa individuallik va analitik ehtiyotkorlik asosiy epistemologik tamoyil sifatida namoyon bo'lishi kuzatildi. Metadiskursiv strategiyalar muallifning shaxsiy pozitsiyasini ochiq ifodalash, ehtimollik darajasini belgilash va muqobil qarashlarni inobatga olish orqali amalga oshirilishi tahlil qilindi [2]. "***I argue that***", "***this model suggests***", "***it may be assumed***" kabi markerlar modelning bahsli maydonga ochiq konstrukt sifatida taqdim etilishiga xizmat qilishi asoslab berildi. Bu yerda epistemologik maqom normativ konsensusga emas, balki dalillarning mantiqiy asoslanganligiga tayanishi aniqlashtirildi.

Analitik ehtiyotkorlik va ehtimollikni bildiruvchi birliklar modelni mutlaq haqiqat sifatida emas, balki ilmiy munozara jarayonida shakllanuvchi nazariy konstruksiya sifatida talqin etishga imkon berishi ko'rsatildi. Metadiskurs muallifning epistemik javobgarligini oshirish bilan birga, bilimning pozitsionalligini ochiq namoyon etishi qayd etildi. Natijada, ingliz ilmiy diskursida modelning maqomi dinamik va qayta ko'rib chiqilishga ochiq bo'lishi xulosalandi.

Umumiy natijalar shuni ko'rsatdiki, har ikki ilmiy an'anada metadiskurs til modelining nazariy maqomini legitimlashtirish, muallif pozitsiyasini shakllantirish va epistemik ishonchlilikni ta'minlash vositasi sifatida xizmat qilishi aniqlandi [3]. Biroq legitimlashtirish usullari madaniy va ilmiy traditsiyaga muvofiq ravishda farqlanishi asoslab berildi. O'zbek diskursida normativ-kollektiv legitimlashtirish mexanizmi ustunlik qilishi, ingliz diskursida esa argumentativ-individual legitimlashtirish modeli shakllanishi aniqlashtirildi. Bu tafovut ilmiy tafakkur tipologiyasidagi farqni aks ettirishi va metadiskursiv strategiyalarning epistemologik mazmunini belgilovchi asosiy omil ekanligi xulosalandi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ädel A. Metadiscourse in L1 and L2 English. – Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2006. – 243 p. – DOI: 10.1075/scl.24.John Benjamins — rasmiy manba
2. Fairclough N. Discourse and Social Change. – Cambridge: Polity Press, 1992. – 259 p. – ISBN: 978-0-7456-0674-3. WorldCat — bibliografik yozuv
3. Halliday M. A. K., Hasan R. Language, Context, and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective. – 2nd ed. – Oxford: Oxford University Press, 1989. – 126 p. WorldCat — 1989-yilgi nashr
4. Hyland K. Metadiscourse: Exploring Interaction in Writing. – London: Continuum, 2005. – 230 p. – ISBN: 978-0-8264-7610-4. Google Books — 2005-yilgi nashr
5. Hyland K. Disciplinary Discourses: Social Interactions in Academic Writing. – Harlow: Longman, 2000. – 211 p. – ISBN: 978-0-582-41904-9. Google Books — aniq bibliografik yozuv
6. Swales J. M. Genre Analysis: English in Academic and Research Settings. – Cambridge: Cambridge University Press, 1990. – 260 p. – ISBN: 0-521-33813-1. WorldCat — bibliografik yozuv
7. Vande Kopple W. J. Some Exploratory Discourse on Metadiscourse // College Composition and Communication. – 1985. – Vol. 36, No. 1. – P. 82–93. – DOI: 10.58680/ccc198511781. NCTE — maqolaning rasmiy sahifasi
8. Widdowson H. G. Discourse Analysis. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – 136 p. – ISBN: 978-0-19-438921-1.Google Books — kitob yozuvi